

Mnenje strokovne komisije:

Strokovna komisija za podelitev nagrade Avgusta Kuharja za leto 2000, ki jo sestavljajo predsednik komisije mag. Jurij Vidovič (IVD Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor) ter člana komisije dr. Tomaž Kumelj (ZVD Zavod za varstvo pri delu, d.d. iz Ljubljane) in prof. dr. Primož Gspan (Oddelek za tehniško varnost Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani),

ocenjuje, da dosežek skupine strokovnjakov Emila Nanuta, univerzitetnega diplomiranega inženirja kemije, Janka Gorjanca, varnostnega inženirja in Janeza Fabijana, varnostnega inženirja

**– sistem varnosti in zdravja pri delu v
družbi z omejeno odgovornostjo Sava Tires (Družbi za proizvodnjo pnevmatik Kranj),
delniški družbi Sava (Gumarski in kemijski industriji Kranj) in družbi z omejeno
odgovornostjo Goodyear Engineered Products Europe (Družbi za proizvodnjo
gumenih tehničnih izdelkov Kranj)
izpolnjuje razpisne pogoje za podelitev
nagrade Avgusta Kuharja za leto 2000.**

UTEMELJITEV:

Strokovna komisija je svoje mnenje oblikovala na podlagi:

1. utemeljitve predloga kandidature za nagrado Avgusta Kuharja za leto 2000 za skupino strokovnjakov iz gospodarske družbe z omejeno odgovornostjo Sava Tires Kranj: univerzitetnega diplomiranega inženirja kemije Emila Nanuta, varnostnega inženirja Janeza Fabijana in varnostnega inženirja Janka Gorjanca, ki jo je 28. avgusta 2000 pripravilo Društvo varnostnih inženirjev Gorenjske;
2. obiska dne 10. oktobra 2000 v gospodarski družbi z omejeno odgovornostjo Sava Tires, Družba za proizvodnjo pnevmatik Kranj in delniški družbi Sava, Gumarske in kemijske industrije Kranj (Škofjeloška 6, 4502 KRANJ) ter pogovora s skupino kandidatov in ogleda dokumentacije ter proizvodnje;
3. pisnega gradiva o projektih zdravja pri delu v treh gospodarskih družbah: družbi z omejeno odgovornostjo Sava Tires (Družbi za proizvodnjo pnevmatik Kranj), delniški družbi Sava (Gumarski in kemijski industriji Kranj) in družbi z omejeno odgovornostjo Goodyear Engineered Products Europe (Družbi za proizvodnjo gumenih tehničnih izdelkov Kranj);
4. Izjave o politiki varstva pri delu in požarnega varstva, ki jo je septembra 1997 podpisal predsednik uprave Save, d.d. Kranj Janez Bohorič;
5. pogovora z Emilom Vizoviškom, članom uprave za tehnično področje in razvoj v delniški družbi Sava Kranj, o pomenu dela skupine kandidatov v okviru poslovne politike treh gospodarskih družb;

6. predstavitev obratne ambulante delniške družbe Sava Kranj ter njenega preventivnega in kurativnega zdravstvenega varstva zaposlenih v vseh treh gospodarskih družbah, ki jo je pripravila dr. Marija Jenko Burger;
7. predstavitev proizvodnega programa proizvodnje ofsetne gume, ki jo je pripravila Ljubica Kraljević Trobec, direktorica Programa Print v delniški družbi Sava Kranj;
8. razpisnih pogojev za podelitev nagrade Avgusta Kuharja za leto 2000;
9. pravilnika o kriterijih in postopkih za podelitev nagrad in priznanj Fundacije Avgusta Kuharja;
10. statuta Fundacije Avgusta Kuharja.

Ugotovitev stanja:

Skupina strokovnjakov Emil Nanut, univerzitetni diplomirani inženir kemije, Janko Gorjanc, varnostni inženir in Janez Fabijan, varnostni inženir so najodgovornejši delavci oddelka Ekološko, tehnično in požarno varstvo (ETPV) v družbi z omejeno odgovornostjo Sava Tires, Družbi za proizvodnjo pnevmatik Kranj. Oddelek po pogodbi na podlagi dovoljenja za opravljanje strokovnih nalog varnosti in zdravja pri delu, ki ga je izdalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, izvaja strokovne storitve tudi v delniški družbi Sava Kranj, Gumarska in kemijska industrija ter v družbi z omejeno odgovornostjo Goodyear Engineered Products Europe, Družbi za proizvodnjo gumenih tehničnih izdelkov Kranj. Vse tri gospodarske družbe so prostorsko povezane v skupni industrijski coni na obrobju Kranja.

Oddelek opravlja celovite storitve na področju tehničnega in zdravstvenega varstva pri delu, varstva okolja ter požarnega varstva. Oddelek za tri gospodarske družbe opravlja vse strokovne naloge varnosti in zdravja pri delu. Meritve pomembnih vplivov na okolje, kot so onesnaževanje voda, onesnaževanje zraka in hrup, opravljajo pooblaščen neodvisne ustanove. Poslanstvo oddelka je nuditi strokovno in sistemsko pomoč za nenehno izboljševanje stanja varnosti in zdravja pri delu, požarnega varstva ter varstva okolja. Oddelek ima pooblastila za opravljanje strokovnih nalog po predpisih o varnosti in zdravju pri delu, požarni varnosti, varstvu okolja, kemikalijah, varstvu pred ionizirajočim sevanjem ter prevozu nevarnih snovi. Oddelek je pripravil poslovnik o postopkih izvajanja teh nalog.

Vodja oddelka je Emil Nanut. Janko Gorjanc je v oddelku vodja varstva pri delu. Janez Fabijan pa je v oddelku vodja požarnega varstva. V oddelku je sicer zaposlenih še šest delavcev: dva varnostna inženirja, dva ekologa, tehnični referent in referent za odpadke. Za varnost in zdravje pri delu je usposobljenih tudi sedemdeset zastopnikov varstva, ki so opravili tečaj varstva pri delu in na tej podlagi pridobili pooblastilo odgovornega direktorja za izvajanje določenih strokovnih nalog. Zastopniki za varstva so izbrani med mojstri, izmenskimi delovodji ali vodji linij. Tako je zagotovljena prisotnost usposobljenih zastopnikov v vseh izmenah.

 <p>Logotip oddelka ETPV z geslom »Varnost je prva« se pojavlja na vseh dokumentih</p>	<p>Logotip oddelka ETPV z geslom »Varnost je prva«, ki se pojavljata na vseh dokumentih</p>	
---	---	---

Varnost je prva!

Oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo tesno sodeluje z obratno ambulanto, ki izvaja preventivno in kurativno zdravstveno varstvo zaposlenih in ki je v letu 1999 praznovala štiridesetletnico obstoja ter ob jubileju dobila nove prostore. V ambulanti prve pomoči sta pri Savi d.d. Kranj zaposleni dve medicinski sestri. V obratni ambulanti Sava po pogodbi med Zdravstvenim domom Kranj in družbami Sava delajo specialistka medicine dela, dve splošni zdravnici, dve višji medicinski sestri, tri medicinske sestre ter administratorka. Gospodarska družba ima lastno reševalno vozilo z vso potrebno medicinsko opremo, za katero upajo, da jim ga ne bo treba nikoli uporabiti. Uprava delniške družbe Sava ocenjuje, da je naložba v obratno ambulanto koristna, saj pomembno vpliva na rezultate proizvodnje. Zdravniki obratne ambulante med drugim redno obiskujejo proizvodnjo, kjer se na kraju samem seznanijo z delovnimi razmerami, v katerih delavci delajo, ter zato lahko ocenijo povezanost zdravstvenega stanja delavcev z delovnimi razmerami, v katerih delajo. Cilj je med drugim, da bi to znanje uporabili pri zmanjševanju bolniške odsotnosti, ker bi zdravnik lahko določil delo, ki ga delavec lahko opravlja v času delne nezmožnosti. Obratna ambulanta ukrepa tudi v primeru zdravljenja odvisnosti. Gospodarske družbe namreč omogočajo delavcem, da se zdravijo zaradi odvisnosti. V okviru preventivnih zdravstvenih pregledov je bil za vse delavce, ki delajo za računalnikom, pripravljen predlog ergonomsko urejenega delovnega mesta glede na njihovo velikost.

V Gasilsko reševalni enoti je zaposlenih deset poklicnih gasilcev na delovnih mestih gasilec – reševalec. Poklicni gasilci so usposobljeni in imajo pridobljena pooblastila Ministrstva za obrambo za servisiranje gasilnikov in hidrantnega omrežja. Poleg poklicnih gasilcev je usposobljenih še osemindvajset operativnih prostovoljnih gasilcev, ki so zaposleni na drugih delovnih mestih in ki v izrednih razmerah na poziv sodelujejo v intervencijah. Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Sava Kranj, ki je bilo ustanovljeno leta 1930, pa ima sto štirideset aktivnih članov. Pomembno prispevajo k izvajanju preventivnih požarnovarnostnih ukrepov.

Za varno odstranjevanje odpadkov so sklenjene pogodbe z desetimi zunanji pogodbeniki, ki jih enkrat na leto na podlagi izdelanih kriterijev v postopku sistema ravnanja z okoljem avditira oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo. Temeljni kriterij je, da mora pogodbenik imeti ustrezna uradna dovoljenja za opravljanje te dejavnosti. Vse tri gospodarske družbe uporabljajo skupno skladišče nevarnih odpadkov po načrtu ravnanja z odpadki, ki temelji na načelih odgovornega in smotrnega ravnanja z njimi.

Izdelovanje gumijevih izdelkov se je v Kranju začelo leta 1920 z družbo Atlanta, ki se je leta 1921 preimenovala v Vulkan. Leta 1946 je prišlo do preimenovanja v Tovarno gumijevih izdelkov Sava. V letu 1997 je bila podpisana joint venture pogodba med korporacijo Sava in koncernom Goodyear. V letu 1998 sta v Kranju začeli poslovati dve joint venture podjetji, Goodyear Engineered Products Europe, d.o.o. in Sava Tires, d.o.o.

Sava, d.d. Kranj na področju gumarstva in kemije izdeluje plašče za skuterje in mopede, plašče za kolesa in gokart, plašče za industrijska vozila, zračnice in polna kolesa, avtomobilske zračnice, stiskane izdelke, print-ofsetno gumo za tiskarsko industrijo, izdelke za zaščito okolja in reševanje, tesnilne profile za gradbeništvo in industrijo, svetle in črne gumene snovi, gumirano in siloksirano procesno opremo, napredne polimere (smole in premaze), lepila in finiše za čevljarstvo in industrijo, tesnila za avtomobilske oljne filtre, gumene izdelke za farmacevtsko industrijo, specialne izdelke za gradbeništvo, transportne trakove, velo plašče itd. V strukturi poslovanja pa se povečuje tudi obseg trgovinskih in turističnih storitev.

V Savi d.d. in hčerinskih družbah je bilo konec leta 1999 zaposlenih 1361 delavcev, v Savi Tires d.o.o. 1683 ter v Goodyear EPE d.o.o. 260 delavcev. V vseh treh družbah je bilo torej konec leta 1999

zaposlenih skupno 3304 delavcev. Njihovo število se je leta 1999 kljub fluktuaciji povečalo. Hčerinsko podjetje Sava d.d. je tudi podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov Sava Medical in storitve, katerega delavci so razporejeni na najrazličnejših invalidom primernih delovnih mestih v celotni proizvodnji. Proizvodnja zaradi ekonomičnosti izkoristka delovnih sredstev poteka triizmensko oziroma štiriizmensko 365 dni na leto.

Podatki za leto 1999:

	Sava Tires, d.o.o.	Goodyear EPE, d.o.o.	Sava, d.d.
Število zaposlenih 31. 12. 1999	1683	260	1361
Skupni bolniški stalež v %	5,44	6,19	5,99
Bolniška odsotnost do 30 dni zaradi poškodbe pri delu v % *	0,37	0,22	0,30
Bolniška odsotnost nad 30 dni zaradi poškodbe pri delu v % *	0,07	0,00	0,12
OSHA – IR **	8,2	13	10,5
LT – IR ***	6,1	7,8	6,0
Resnost poškodb pri delu****	14,6	7,6	10,1
Ocena stroška zaradi zdravljenja poškodb pri delu v mio SIT	91	7	42
Število obdobjnih zdravniških pregledov*****	825	107	550
Število ur izobraževanja na zaposlenega	25,7	53,4	24,5
Število delavcev na klimatskem zdravljenju	62	10	89

Podatki o poškodbah pri delu v vseh treh gospodarskih družbah:

LETO	ŠTEVILO ZAPOSLENIH	ŠTEVILO POŠKODB	ŠTEVILO DNI BOLNIŠKE	POGOSTNOST LT – IR***	RESNOST****
1997	3334	252	4087	9,0	16,2
1998	3292	209	2528	7,5	12,0
1999	3304	171	2078	6,1	12,1
1. polletje 2000 *****	3309	63	864	4,3	13,7

OPOMBE:

* V letu 1999 niti ena poškodba pri delu ni povzročila trajne spremembe v zdravstvenem stanju. Število poškodb se je v enem letu zmanjšalo glede na posamezno družbo za do 32 %.

** Število vseh nezgod na 200.000 opravljenih delovnih ur.

*** Število nezgod pri delu z bolniško odsotnostjo na 200.000 opravljenih delovnih ur.

**** Število dni bolniške odsotnosti na 200.000 opravljenih delovnih ur.

***** Poročila Savine obratne ambulante o obdobjnih zdravstvenih pregledih in zdravstvenem stanju zaposlenih opozarjajo na problematiko ergonomije dela in so podlaga za ukrepe za izboljšanje delovnih razmer.

***** Julij 2000 je bil prvi mesec brez poškodb pri delu v družbi Sava Tires d.o.o. (47 dni zapored). Družba Goodyear EPE je bila brez poškodbe pri delu 112 dni zapored, kar je tudi povezano z najnovejšo tehnologijo. Cilj za vse tri družbe je nič poškodb pri delu.

Varnost je temeljni element poslovne politike uprave delniške družbe Sava iz Kranja že vsaj od leta 1994. Po podpisu joint venture pogodbe s koncernom Goodyear leta 1997 se je ta poslovna usmeritev uprave družbe še dodatno poglobila. Septembra 1997 je uprava delniške družbe Sava sprejela politiko varstva pri delu in požarnega varstva, v kateri se je zavezala k nenehnemu izboljševanju delovnih razmer ter zmanjševanju nevarnosti poškodb in okvare zdravja ter možnosti požarov. Uprava se je zavezala za vključevanje varstva pri delu in požarnega varstva že pri načrtovanju novih dejavnosti,

tehnologij, postopkov in naprav. Odločili so se opuščati zdravju nevarne snovi oziroma za njihovo nadomeščanje z manj nevarnimi. Slovenske mejne vrednosti izpostavljenosti delavcev naj bi v Savi postale zgolj minimalne ciljne vrednosti. Tehnologija naj bi bila sprejemljiva zgolj, če jo je mogoče obvladati z razpoložljivim varstvom pri delu in požarnim varstvom. Najnovejša oprema, ki jo uvajajo tri gospodarske družbe, tako že ima vgrajeno varnost. Stroj se namreč ob začetku vsake delovne izmene ustavi in ne deluje več, dokler delavec ne preveri vseh varnostnih funkcij. Uprava delniške družbe se je leta 1997 tudi odločila za redno in korektno obveščanje delavcev, upravnih organov in delničarjev, za ozaveščanje zaposlenih o njihovi lastni odgovornosti za varnost, za redno izobraževanje zaposlenih za varno delo, za redno presojanje stanja varstva pri delu in požarnega varstva ter določanje preventivnih in korektivnih ukrepov za izboljšanje stanja. Oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo pripravlja posodobitev te opredelitve politike iz leta 1997, med drugim tako, da bosta izdelani ločeni politiki za varnost in zdravje pri delu ter požarno varnost.

Kot je pojasnil član uprave delniške družbe Emil Vizovišek, je politika varnosti in zdravja pri delu v gospodarskih družbah, ki si tako kot Sava Kranj prizadevajo za poslovno odličnost, nekakšen higienski faktor podjetja. Varnost in zdravje pri delu sta namreč visoko normirana in ju je zato mogoče obvladovati. Če uprava uspe obvladati varnost in zdravje pri delu, je to metoda, ki vodi k obvladovanju tudi drugih poslovnih področij. Načrtno sistematično delo za obvladovanje namreč šele omogoča boljše in koncentrirano delo nasploh. Enako velja tudi za druge vrste povezanih varnosti, kot so varnost okolja, varnost v zvezi z nevarnimi snovmi in požarna varnost. Eden izmed najpomembnejših kriterijev za ocenjevanje uspešnosti direktorjev oddelkov in hčerinskih podjetij so zato prav rezultati na področju varnosti. Zahtevane cilje varnosti in zdravja pri delu določa najvišje vodstvo. Vodje enot morajo v svoje letne načrte dela vnesti tudi cilje s področja varnosti in zdravja pri delu. Na vsakodnevni proizvodni sestankih, sestankih vodstva podjetja in enot je poročilo o varnosti in zdravju pri delu vedno na prvem mestu, sledita pa mu poročila o kakovosti in proizvodnji. O stanju varnosti in zdravja pri delu za posamezne enote in na sestankih vodstva poročajo predstavniki oddelka Ekološko, tehnično in požarno varstvo. Pomembno je, da se pri tem ne analizirajo zgolj poškodbe pri delu, temveč tudi vsi nevarni dogodki, pa čeprav je bila škoda pravočasno preprečena. Za kolegij direktorjev se pripravlja mesečno poročilo. Polletno pa je poročilo upravi v obliki pregleda delovanja sistema kakovosti. Uprava delniške družbe se namreč zaveda, da je dolgoročni učinek vlaganj v varnost in zdravje pri delu absolutno pozitiven.

Organiziran je informacijski sistem, ki teče kaskadno od uprave do delavca. Prav zato se želi razvijati ozaveščenost zaposlenih glede varnosti in zdravja ne le na delovnem mestu, temveč tudi v prostem času. Poslovna odličnost namreč zahteva harmonijo zadovoljstva kupcev, zaposlenih, delničarjev ter družbenega in življenjskega okolja gospodarske družbe. Le to omogoča ustvarjalne, kompetentne in svobodne delavce, ki dosegajo visoko produktivnost ter marketinško miselnost. Vse to pa omogoča izdelkom treh gospodarskih družb tržno prednost na svetovnem trgu.

Delniška družba Sava Kranj si prizadeva pridobiti priznanje Republike Slovenije za poslovno odličnost za leto 2000. V letih 1993 do 1999 pridobljeni certifikati kakovosti ISO 9001 so bili zgolj prvi korak na tej poti. Sava Tires, d.o.o. je decembra 1999 pridobila mednarodni certifikat ISO 14001, ki se nanaša na sistem ravnanja z okoljem. Vodja projekta ISO 14001 je bil Emil Nanut. Okoljevarstvena miselnost je vtkana v celoten življenjski cikel pnevmatik Sava Tires, od razvoja in proizvodnje do njihove uporabe in odstranitve. V letu 2000 si bo ta certifikat pridobila delniška družba Sava in maja 2001 tudi družba Goodyear EPE. V letu 2002 namerava prva družba pridobiti tudi certifikat ISO 18001, ki se je razvil iz britanskega standarda BS 8800 za upravljanje varnosti in zdravja pri delu.

Do junija 2001 se bo zaključil projekt priprave izjave o varnosti z oceno tveganja za stotine delovnih mest v treh gospodarskih družbah. Oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo bo oceno tveganja pripravil sam, ker po mnenju kandidatov za nagrado Avgusta Kuharja le to zagotavlja, da bo ta ocena

zagotovila kakovostni učinek na varnost in zdravje pri delu. Varnostni inženir Janez Fabijan je že pripravil vzorčne ocene tveganja za nekatera delovna mesta in jih med drugim predstavil kolegom v Društvu varnostnih inženirjev Gorenjske, kar je omogočilo izmenjavo strokovnih pristopov.

Oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo je pripravil in izvaja postopek »zakleni označi«, s katerim so pomembno zmanjšali število nevarnih dogodkov v zvezi s prenosom energije.

Sicer pa v skladu s poslovno politiko uprave delniške družbe Sava Kranj oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo upošteva pri svojem delu tudi visoke standarde varnosti in zdravja pri delu, ki veljajo v številni družini podjetij koncerna Goodyear. Kranjska gumarska podjetja se uvrščajo med boljša podjetja po mnogih od enotnih kazalcev varnosti in zdravja pri delu v tem koncernu. Marsikdaj pa celo prekašajo nekatera svetovno uveljavljena podjetja. Izmenjava standardov dela in izkušenj v koncernu Goodyear poteka brez omejitev. Cilje na področju varnosti in zdravja pri delu določa najvišje vodstvo koncerna in svojo naložbeno politiko vodi upoštevajoč doseganje teh ciljev v posameznih podjetjih.

Svet delavcev in odbor za varnost in zdravje pri delu sta izvoljena na ravni vseh treh gospodarskih družb. Sodelovanje med oddelkom Ekološko, tehnično in požarno varstvo in izvoljenimi predstavniki delavcev v teh organih je stalno in zelo učinkovito. Predstavniki delavcev so vključeni v presojevalske ekipe, ki mesečno v vsaki delovni enoti presojujejo varnost in zdravje pri delu, varnost okolja, požarno varnost, varnost v zvezi z nevarnimi snovmi in zunanje izvajalce. Poleg delavskega zaupnika so v ekipo vključeni tudi ekolog, varnostni inženir in direktor programa. Vsak presojevalec mora v enem letu postopoma presojati vse delovne enote. Presojevalne ekipe na posebnih internih obrazcih zabeležijo vse neskladnosti s pravili varnosti in predlagajo korektivni ukrep. Rezultati presoj se analizirajo ter na tej podlagi določajo prioritete presojanja za naprej. Korektivne ukrepe izvedejo vodje enot, kar presojevalci preverijo.

Oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo vse več pozornosti posveča usposabljanju in ozaveščanju posameznega delavca o varnosti in zdravju pri delu. Usposabljanje je praktično in ne le poučevanje. Za vsako delovno mesto je pripravljenih 150 vprašanj, med katerimi so tudi vprašanja v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu.

Oddelek uporablja številne metode za prenos informacij. Kandidati za nagrado Avgusta Kuharja redno objavljajo prispevke o varnosti in zdravju pri delu v glasilih treh gospodarskih družb Profil, Sava in Hevea. Z letom 2000 pa je oddelek pričel izdajati tudi lastno glasilo Signal, ki je namenjeno delavcem vseh treh gospodarskih družb. V njem delavce vsak mesec jedrnat in zanimivo na poljuden način seznanjajo z dejstvi, povezanimi z varnostjo. Vedno je na koncu pripravljeno tudi nagradno vprašanje za delavce v zvezi s predstavljenimi temi. Mnogi delavci sodelujejo v tej nagradni igri (nagrade so različne praktične nagrade) in tako spontano osvajajo nova znanja. Vsakič so delavci povabljeni, da naj tudi sami »signalizirajo« svoja spoznanja ali težave v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu.

V letu 2000 je Oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo začel izdajati lastno glasilo Signal, ki je namenjeno delavcem vseh treh gospodarskih družb. Glasilo je ob prvem izidu delavcem predstavilo novo maskoto »Srečka«, katere avtor je slovenski ilustrator Kostja Gatnik. Srečko je dobrodušen možic, do zob oborožen z varnostjo. Delovno okolje, kjer morajo delavci uporabljati osebno varovalno opremo, se opremlja s slikami Srečka, opremljenega s tisto varovalno opremo, ki je na danem delovnem mestu potrebna. Cilj oddelka Ekološko, tehnično in požarno varstvo je, da bosta vsak stroj in naprava opremljena tudi z jedrnatimi opozorili o nevarnostih s pomočjo Srečka.

Oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo redno organizira dogodke, ki naj bi pozornost delavcev usmerili na posamezno temo varnosti. Tako je bil marec 2000 mesec varnosti za doseganje meseca brez poškodbe pri delu. Na tednu ergonomije so na posebnem plakatu delavcem predstavili rezultate obdobjnih zdravstvenih pregledov o tem, kakšne so najpogostejše zdravstvene okvare zaposlenih. Delavcem so svetovali, kako naj skrbijo za svoje zdravje tako na delovnem mestu kot v prostem času. Delavci so bili povabljeni, da tudi sami predlagajo izboljšave. Nekatere njihove predloge so takoj izvedli, drugi so v programu dela. Organiziran je bil tudi teden tehnične varnosti. Oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo je usposobil organizacijske vodje, da so ti lahko na tej podlagi sami pripravili petnajstminutna predavanja o tehnični varnosti.

Pogoste so vaje, v katerih se delavci in intervencijske ekipe usposabljujejo za ukrepanje v izrednih razmerah.

V vseh treh gospodarskih družbah tudi poteka stalno tekmovanje med proizvodnimi enotami. V letu 2001 bodo vpeljali prehodno zastavico, ki bo kazala, kje najdaljši čas ni bilo nobene poškodbe pri delu. Delavci enote, kjer je bilo zaradi poškodb v letu najmanj bolniške odsotnosti, prejmejo zanimive praktične nagrade (na primer nahrbtnike).

Po scenariju, ki ga pripravi oddelek Ekološko, tehnično in požarno varstvo, pa oddelek za komunikacijo posname kratke nekajminutne poučne filme o varnosti in zdravju pri delu, ki se enkrat tedensko ves čas dnevne malice in kosila predvajajo na televizijskih aparatih, nameščenih v jedilnicah.

Analize nezgod pri delu z nazornimi slikovnimi predstavitvami, zanimivosti in nasveti v zvezi z varnostjo se tudi tedensko in mesečno objavljajo na oglasnih deskah, kjer se zbirajo delavci posameznih proizvodnih enot.

Delavec je dolžan o vsakem nevarnem dogodku takoj poročati. O nevarnem dogodku se pripravi zaznamek. Organizira se rekonstrukcija nevarnega dogodka. Iščejo se korektivni ukrepi, da se takšen dogodek ne bi mogel več ponoviti, ter o vsem informirajo zaposleni.

Cilji oddelka Ekološko, tehnično in požarno varstvo za prihodnost so sodelovanje in predhodna odobritev vseh naložb v tehnologijo ter nove snovi. Pripravili bodo izjavo o varnosti z oceno tveganja in pridobitev mednarodnega certifikata za upravljanje varnosti in zdravja pri delu. Načrtujejo nove andragoške pristope k usposabljanju za varno delo delavcev na konkretnem delovnem mestu in izboljšanje njihove ozaveščenosti.

Prispevek k razvoju stroke skupine strokovnjakov: Emila Nanuta, Janka Gorjanca in Janeza Fabijana:

Leta 1987 je bil takratni oddelek podjetja Sava Kranj za tehnično in zdravstveno varstvo eden od pobudnikov ustanovitve Društva varnostnih inženirjev Gorenjske. Društvo danes šteje 76 članov in vsak mesec organizira delavnico za izmenjavo izkušenj. Trije kandidati za nagrado Avgusta Kuharja so med najaktivnejšimi, saj na posvetih in seminarjih sodelujejo s svojimi prispevki ter pogosto vodijo tematske delavnice. Aktivno sodelujejo tudi pri delu sekcije Zveze društev varnostnih inženirjev Slovenije za kemično in farmacevtsko industrijo, kjer si izkušnje izmenjuje sto članov društev.

Ocena dosežka skupine strokovnjakov: Emila Nanuta, Janka Gorjanca in Janeza Fabijana:

Univerzitetni diplomirani inženir kemije Emil Nanut, varnostni inženir Janko Gorjanc in varnostni inženir Janez Fabijan so s svojim delom kot strokovno najodgovornejši v oddelku Ekološko, tehnično in požarno varstvo ustvarjalno in učinkovito omogočili izvedbo načel poslovne politike varstva pri delu in požarnega varstva uprave delniške družbe Sava Kranj ter koncerna Goodyear v praksi. Ustvarjalno so znali uporabiti možnosti, ki jih za upravljanje varnosti in zdravja pri delu nudijo mednarodni in domači standardi varnosti. Pri svojem delu so uporabili tehnološko najsodobnejše metode dela, ki omogočajo visoko učinkovitost. Znali so naloge varnosti in zdravja pri delu razporediti smotrno med vso vodstveno strukturo treh gospodarskih družb. Zastavili so si ambiciozne cilje: proizvodnja brez poškodb pri delu na podlagi učinkovitih prijemov usposabljanja in sodelovanja z delavci in njihovimi izvoljenimi zaupniki. Svoje izkušnje kolegialno posredujejo v strokovnem društvu.

Ena najpomembnejših zaslug je, da so vzpostavili učinkovit vzorec odnosa (filozofije) do varnosti in zdravja v celotni gospodarski družbi: od vodstva do posameznika in ki vodi k cilju: nič nezgod. Odnos, ki ga podpira v svetu že uveljavljen slogan »Varnost je prva« in ki podpira razvoj varnostne kulture globalno: torej tudi doma in v prometu. Kot podporo sistemu varnosti so pričeli izdajati interno glasilo Signal, ki ga podpira sistem simbolov, kot je logotip, Srečko ipd. Z njim so z nagradnimi vprašanji uspeli vzpostaviti sistem trajnega aktiviranja delavcev posameznikov. Predlagani kandidati so tudi vzpostavili učinkovit splošni sistem (model) trajnega večanja ravni varnosti in varnostne kulture z globalnim pristopom s sredstvi, kot so sistem tekmovanja skupin delavcev, na primer s prehodno zastavico, s simbolnimi nagradami, poučnimi filmi lastne proizvodnje ipd. Torej s sredstvi, ki ne temeljijo na prisili, ampak na zavesti.

Mag. Jurij Vidovič, predsednik strokovne komisije

Prof. dr. Primož Gspan, član strokovne komisije

Dr. Tomaž Kumelj, član strokovne komisije